

ACTUALITEIT IN HET KORT

ACTUALITÉ EN BREF

1. ALGEMEEN HANDELSRECHT / DROIT COMMERCIAL GÉNÉRAL

Olivier Vanden Berghe, Jonas Vansevenant &
Charlotte Dillemans¹

Wetgeving/Législation

Nieuw Burgerlijk Wetboek – Boek 5 “Verbintenissen” opnieuw voor de Kamer, met het oog op een snellere inwerkingtreding (en een opheffing van de B2B wet?)

VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

Algemeen – (Nieuw) Burgerlijk Wetboek – Onrechtmatige bedingen

OBLIGATIONS CONVENTIONNELLES

Généralités – (Nouveau) Code civil – Clauses abusives

Op 24 februari 2021 werd het wetsvoorstel van Boek 5 “Verbintenissen” van het Nieuw Burgerlijk Wetboek in licht gewijzigde vorm opnieuw ingediend in de Kamer, samen met Boek 1 “Algemene bepalingen” waarnaar een aantal bepalingen van Boek 5 werden verplaatst (omtrent de rechtshandeling, de kennisgeving, de vertegenwoordiging en het rechtsmisbruik). De artikelen omtrent buitencontractuele aansprakelijkheid zullen in een Boek 6 komen.

Verwijzend naar de B2C- en de recente B2B-regeling, bevat het wetsvoorstel een nieuw algemeen verbod op onrechtmatige bedingen, want *“het zou paradoxaal zijn, en mogelijkerwijs strijdig zijn met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, dat enkel de C2C-relaties worden uitgesloten van de bescherming geboden door de wet”*. De *memorie van toelichting* anticipeert trouwens reeds op de opheffing van de B2B-regeling inzake onrechtmatige bedingen: *“Het zal aan de wetgever zijn om, in het licht van de voorziene evaluatie van de wet van 4 april 2019 en de beoordeling ervan door de doctrine, te beslissen of deze wet moet worden gehandhaafd dan wel of de belangen van de vennootschappen niet al voldoende worden beschermd door de algemene bepaling die in Boek 5 is ingevoegd.”*

Volgens het nieuw (ontwerp van) artikel 5.52 Nieuw BW is een onrechtmatig beding een beding dat een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van partijen, maar de bepaling van de hoofdprestaties en hun

gelijkwaardigheid vallen buiten deze beoordeling. Bij de beoordeling van het kennelijk onevenwicht wordt wel rekening gehouden met alle omstandigheden rond het sluiten van het contract.

Opvallend is dat het algemeen verbod op onrechtmatige bedingen in het Nieuw Burgerlijk Wetboek enkel zal gelden in toetredingscontracten. *“Zo wordt voorkomen dat een contract waarover daadwerkelijk werd onderhandeld en dat met kennis van zaken werd gesloten later ter discussie kan worden gesteld op grond van het begrip ‘onrechtmatig beding’, wat zou ingaan tegen de doelstelling van de regeling inzake die bedingen en bovenmatig afbreuk zou doen aan de contractsvrijheid”*, aldus de *memorie van toelichting* in een rake sneer naar de B2B-wet en haar onbeperkt toepassingsgebied op zowel toetredings- als onderhandelde contracten.

Boek 5 zou in de vorige wetsvoorstellen pas in werking treden op overeenkomsten gesloten vanaf de 18de maand na de maand van publicatie. Zeker in het afgelopen jaar – getekend door de COVID-crisis – werd het gebrek aan imprevisieel in ons contractenrecht vaak betreurd. Het nieuwe wetsvoorstel zal, indien aangenomen, in werking treden op overeenkomsten gesloten vanaf de 6de maand na de maand van publicatie, zodat iets minder geduld zal moeten worden geoefend.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 8 februari 2021

Zaak: S.20.0009.N

RECHTSPLEGING

Algemene beginselen van procesrecht – Rechtsmisbruik – Verbintenissen uit overeenkomsten – Ontvankelijkheid – Verjaring – Rechtspersoonlijkheid

PROCÉDURE JUDICIAIRE

Principes généraux du droit procédural – Abus de droit – Obligations conventionnelles – Recevabilité – Prescription – Personnalité juridique

Misbruik van recht bestaat in de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de uitoefening van dat recht door een bedachtzaam en voorzichtig persoon.

In een arrest van 8 februari 2021 (S.20.0009.N) bevestigde het Hof van Cassatie een arrest van het arbeidshof te Gent dat oordeelde dat het procedureel gedrag van

¹ Advocaten te Brussel (Liedekerke Wolters Waelbroeck Kirkpatrick).